

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

«TASDIQLAYMAN»
Jizzax davlat pedagogika
universiteti rektori
prof.Sh.S.Sharipov
29.02.2024 yil

**60111300 – Musiqa ta‘limi ta‘lim
yo‘nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik fanlardan**

**YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI**

Bilim sohasi:	100000-Ta‘lim
Ta‘lim sohasi:	110000-Ta‘lim
Ta‘lim yo‘nalishi:	60111300-Musiqa ta‘limi

JIZZAX- 2024

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida NIZOM”ga asosan ishlab chiqildi.

Mazkur dastur Universitet Kengashining 2024-yil 29-fevraldagi 7-sonli bayonnomasiga asosan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

- T.Xakkulov - A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Musiqa ta’limi kafedrası mudiri.
M.Abilov - A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Musiqa ta’limi kafedrası katta o‘qituvchisi
N.Xasanova - A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Musiqa ta’limi kafedrası katta o‘qituvchisi
S.Urinova - A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Musiqa ta’limi kafedrası o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

- I.Qudratov - Samarqand davlat universiteti dotsenti, p.f.n.
E.M.Fayzullayev - A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Musiqa ta’limi kafedrası dots.v/b., t.f.n.

KIRISH

2023/2024 o'quv yilida bitiruvchilarda Yakuniy davlat attestatsiyasi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2021-yil 16-iyuldagi 311-sonli buyrug'i asosida ishlab chiqilgan hamda tasdiqlangan o'quv rejasidagi majburiy fanlardan o'tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI O'TKAZILADIGAN FANLAR TARKIBI:

- I. Musiqa nazariyasi (majburiy fanlar)
- II. Xor va xorshunoslik (majburiy fanlar)
- III. Musiqa o'qitish metodikasi (majburiy fani)
- IV. Musiqa tarixi (majburiy fanlar)
- V. Musiqa o'qitish texnologiyalari (majburiy fani)

I. "Musiqa nazariyasi" o'quv fani bo'yicha

Bo'lajak musiqa madaniyati fani o'qituvchilarini milliy musiqiy merosimiz va jahon musiqa san'ati durdonalari haqida bilimlar bilan qurollantirishda Musiqa nazariyasi fanini har tomonlama chuqur o'qitishning ahamiyati katta. Zero, shu fan orqali yoshlarda musiqiy ifodalilikka nisbatan ongli tafakkurni tarbiyalash va uni idrok etish qobiliyatini hosil qilish, talabalarning musiqiy dunyoqarashini, idrokini shakllantirish va rivojlantirish, musiqiy-estetik didini to'g'ri yo'naltirish va boyitish, ijodiy qobiliyatlarini o'stirish; talabalarni musiqa o'qituvchisi sifatida amaliy faoliyatga tayyorlanadi.

Yangi sharoitlardan kelib chiqib, 2017-2021-yillarga mo'ljallangan "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi"ga hamda 2022-2026 yillarga mo'ljallangan "Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi"ga muvofiq, bitiruvchilarda fan bo'yicha kompetensiyalarni shakllantirishni taqozo etadi.

Abdulla Qodiriy nomidagi JDPU Musiqa ta'limi yo'nalishi bitiruvchi talabalarining mutaxassislik fanlaridan Davlat Attestatsiyasi yozma shaklida o'tkaziladi. Musiqa nazariyasi fani bo'yicha Davlat Attestatsiyasi davomida bitiruvchi talabalardan:

- Musiqiy tovush. musiqiy tizim. temperatsiya. nota yozuvi, «Tovush» tushunchasi, Musiqiy tovush va uning xususiyatlari, Musiqiy tizim. Tovushqator. Pog'onalar, Oktavali tizim. Diapazon. Registr, Temperatsiyalangan soz. Hosila pog'onalar. Alteratsiya belgilari. Tovushlar engarmonizmi, Nota yozuvi. Kalitlar, Tovush cho'zimlari. Cho'zimlarni uzaytiruvchi belgilar. Pauzalar. Nota yozuvini qisqartirish belgilari, Metr. Takt. O'lchov, Metr turlari. Oddiy metrlar. Oddiy taktlarda cho'zimlarning guruhlanishi haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi***;

- Murakkab metrlar. Murakkab taktlarda cho‘zimlarning guruhlanishi. Ritm. Sinkopa. Cho‘zimlarning erkin ravishda bo‘linishi Metronom. Lad, Turg‘unlik va noturg‘unlik, Oktavali lad pog‘onalarining maxsus nomi. Major va minor turlari. Tetraxordlar, Tonallik. Kvinta davrasi. Parallel, nomdosh va engarmonik teng tonalliklar, Melodik ladlar, Tabiiy ladlar. Pentatonika. Ikkilanma garmonik major va minor. Sun‘iy ladlar. Interval. Pog‘onalar va tonlar miqdori. Diatonik intervallar. Xromatik intervallar. Intervallarning engarmonizmi, Intervallarning aylanishi. Tabiiy major va minor intervallari. Xarakterli intervallar. Intervallarning yechilishi mustaqil o‘rganish **ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;**
- Akkord. Akkord turlari. Uchtovushlik. Uning turlari va aylanmalari Major va minor uchtovushliklari, Septakkord. Uning turlari va aylanmalari. Dominantseptakkord. Yetakchi septakkord. Subdominantseptakkord, Xromatizm tushunchasi. xromatik gamma. Xromatik gammalarning yozilishi. Modulatsiya va og‘ishma tushunchalari Pog‘onadosh tonalliklarga modulatsiya qilish. Musiqa asarida kuyning ahamiyati, Kuyning harakat yo‘nalmasi va uning diapazoni. Kuyning tarkiblarga bo‘linishi. Transpozitsiya usullari. Tonalliklarni aniqlash **malakasiga ega bo‘lishi kerak.**

2023-2024 o‘quv yilida “Musiqa nazariyasi” fanidan o‘tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

I blok

Musiqaning elementar nazariyasi bo‘yicha.

1. Musiqa san‘ati va uning o‘ziga xos xususiyatlari.
2. Musiqa asosiy ifodali vositalari.
3. Musiqaviy tovush va uning xususiyatlari
4. Tovushqator
5. Musiqiy tizim
6. Oktavalar
7. Harfiy tizim.
8. Nota yo‘li
9. Nota belgisi.
10. Kalitlar tizimi
11. Tovushlar cho‘zimlari.
12. Cho‘zimlarning asosiy bo‘linishi
13. Cho‘zimlarni uzaytiruvchi qo‘shimcha belgilar.
14. Pauzalar
15. Nota yozuvini qisqartirish belgilar
16. Temperatsiyalangan soz.
17. Alteratsiya belgilari.
18. Tovushlar engarmonizmi
19. Diatonik va xromatik ton va yarim tonliklar

20. Ritm. Metr
21. O'lchov
22. Metr turlari
23. Oddiy metrlar
24. Murakkab metrlar.
25. O'zgaruvchan o'lchovlar
26. Sinkopa.
27. Cho'zimlarning erkin ravishda bo'linishi
28. Interval.
29. Pog'onalar va tonlar miqdori
30. Diatonik intervallar
31. Oddiy intervallar
32. Tarkibli intervallar
33. Xromatik intervallar
34. Intervallar engarmonizmi.
35. Konsonans va dissonans intervallari
36. Intervalning aylanishi
37. Turg'unlik va noturg'unlik.
38. Lad tovushqatori.
39. Major va minor ladlar garmonik tizimi.
40. Lad pog'onalari funktsiyalari
41. Major va minor turlar
42. Gamma
43. Tonallik.
44. Tabiiy major va minor
45. Majorning garmonik va melodik turlari.
46. Minorning garmonik va melodik turlari
47. Parallel, nomdosh va engarmonik teng tonalliklar
48. Tabiiy major va minor intervallari
49. Xarakterli intervallarning tuzilishi.
50. Intervallarning yechilishi.
51. Akkord turlari
52. Uchtovushlik
53. Major va minor uchtovushliklari.
54. Yondosh uchtovushliklar
55. Septakkord. Uning turlari va aylanmalari
56. Melodik ladlar. Tabiiy ladlar.
57. Pentatonika.
58. Alteratsiya va xromatizm.
59. Modulyatsiya. Tonalliklar qardoshligi
60. Xromatik gamma.
61. Musiqa asarida kuyning ahamiyati
62. Kuy harakati.
63. Kuyning tarkiblarga bo'linishi
64. Transpozitsiya usullari

65. Ijrochilik uslubining ayrim belgilar
66. Katta va kichik uchtovushliklar. To'rtovozlik tuzilma
67. Asosiy uchtovushliklar funksional tizimi
68. Kuylarni asosiy uchtovushliklar bilan garmoniyalash
69. Akkordlar o'rin almashinuvi
70. Tertsiya sakrashlari
71. Kadensiya. Davriya. Jumla
72. Kadanskvartsekstakkor
73. Asosiy uchtovushliklar sekstakkordlar
74. Ikki sekstakkord qo'shilishi
75. O'tkinchi va yordamchi kvartsekstakkordlar
76. Asosiy dominantseptakkord
77. Dominantseptakkord aylanmalari
78. Subdominantseptakkord (II7)
79. Yetakchi septakkord (VII7)
80. II pog'ona uchtovushligi va sekstakkordi
81. VI pog'ona uchtovushligi
82. III pog'ona uchtovushligi
83. Dominantnonakkord
84. Qo'shdominanta
85. Og'ishma va modulyatsiya
86. Musiqa shaklida musiqiy ifoda vositalari
87. Davriyada repriza
88. Rondo shakli.
89. Rivojlantirish tamoyillari.
90. Eng oddiy tuzilishdagi davriya
91. Opera
92. Musiqa shaklida bayon turlari.
93. Oddiy ikki qismli shakl.
94. Sonata shakli.
95. Davriya mustaqil shakl sifatida
96. Oddiy uch qismli shakl
97. Variatsiya shakli
98. Shaklda qismlar funksiyasi
99. Murakkab uch qismli shakl
100. Syuita turkumi
101. Jumla va uning bo'linishi
102. Oddiy uch qismli shakl
103. Davriyaning tonal jihatlarini.
104. Simfoniya
105. Bas ostinatoga variatsiyalar
106. Sonata-simfonik turkumi
107. Operada nomerlar tuzilishi: ariya, arioso, ansambl, xor turlari
108. Oddiy shakllarda keladigan raqs janrlari.
109. Davriya bo'linishi.

110. Rondo-sonata
111. Aralash shakllar
112. Vokal janrlari va shakllari

Asosiy adabiyotlar

1. Rahimov Q. Musiqaning elementar nazariyasi. (Ma'lumotnoma), Toshkent, "Musiq", 2007.
2. Rahimov Q. Musiqaning elementar nazariyasi bo'yicha mashq va vazifalar to'plami. Toshkent, "O'zbekiston", 2006.
3. Urmanova L., Trigulova A., Ibrahimjanova G. Musiqa nazariyasi. - Toshkent, Nizomiy nomidagi TDPU, 2013.
4. Ibrohimjonova G. A., Yuldoshev U.Yu. Musiqa nazariyasi. - Adabiyot uchqunlari. 2018
5. Garmoniya darsligi. I.I.Dubovskiy., S.V.Evslev., I.V.Sposobin. 1989y.
6. Garmoniya. O.Azimova. 1999-yil.
7. Mark Feezell. Music Theory Fundamentals - High-Yield Music heory, vol. 1. Copyright © 2011 All Rights Reserved.
8. Michael Pilhofer and Holly Day. "Music Theory for dummies". - Indiana USA 2007 Wiley Publishing Inc.
9. Островский А. Л. Соловьев С.Н., Шокин В.П. Сольфеджио. - М., «Музыка», 2013.
10. Ладухин. Н. М. Одноголосное Сольфеджио. - М., «Музыка», 2005.
11. Двухголосное сольфеджио. Сост. Способин И. - М., «Музыка», 2009.
12. Иброхимов О., Юнусов Р. Солфеджио дарслиги. Тошкент, «Мусика», 2004

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Rahimov Q. Musiqaning elementar nazariyasi. (Ma'lumotnoma), Toshkent, "Musiq", 2007.
2. Rahimov Q. Musiqaning elementar nazariyasi bo'yicha mashq va vazifalar to'plami. Toshkent, "O'zbekiston", 2006.
3. Rahimov Q. Garmoniya bo'yicha mashq va masalalar to'plami. «Aloqachi», 2005.
4. Сами Азиз ўғли. Гармония. Т., «Ўзбекистон», 2002.
5. Ройтерштейн М.И. Основы теоретического музыкознания. М., «Академа», 2003.
6. Ibrohimov O., Yunusov R. Solfedjio darsligi. Toshkent, «Musiq», 2004.
7. Azizov O. Solfedjio (ko'p ovozli). Toshkent, «Musiq», 2007.
8. Л. Красинская, В. Уткин. Элементарная теория музыки. —М., 1983
9. К. Мухамедзианов, Musiqa nazariyasi fanidan ma'ruzalar matni. JDPU. 2022.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.jdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.ziyonet.uz

II. “Xor va xorshunoslik” o‘quv fani bo‘yicha

“Xor va xorshunoslik” fanining nazariy va amaliyotdagi xor ijrochiligi va uning tahlili. Xor jamoasida kuylash qonun-qoidalari, xor ovozining to‘g‘ri sozlanishi va ansamblda kuylash malaka va usullari. Yevropa xor, vokal-simfonik janrlarining kelib chiqish tarixi va rivojlanishi. Professional va xalq xorlarini tashkiliy asoslari. Xor turlari va xillari xaqida tushuncha. Xor ovozlari va uni tarkibi, vokal xor texnikasi malakalarini egallash. Xor va xorshunoslik asoslari ishini tashkiliy asoslari to‘g‘risidagi asosiy tushunchalar buyicha metodik ko‘rsatmalar tavsifiya etilgan.

Xor jamoasiga rahbarlik qilish, xor asarlarini tahlil qilish malakalarini egallash. Xorda kuylash jarayonida ijro jarangiga, ansambl, sozning tozaligi, nafas olish va kuylash jarayonida uzluksizlikni ta‘minlash, hamohanglikka erishish, badiiy ijro vositalaridan o‘z o‘rnida foydalanish, musiqiy tizim, tovush, lad, tonallik turli xil major va minor gammalar, kvarta- kvinta doirasi, intervallar, akkord, alterasiya, xromatizm, tonalliklar pog‘onadoshligi xromatizm, xromatik va og‘ishma, musiqa bezaklari, mavzular bo‘yicha quyidagi ayrim elementlar haqida tasavvur va bilimga ega bo‘lishi;

Xor ijrochiligi bo‘yicha talabalarning malakalarini shakllantirish, jamoa bo‘lib kuylay olish va uni boshqara olish texnologiyasi bo‘yicha mukammal bilim berish va jamoaga rahbarlik qila olish xususiyatlarini singdirish hamda dirijorlik sirlarini o‘rganish, badiiy ijro uslublaridan foydalanish va ijrochilik mahoratini o‘stirish, jamoa bo‘lib kuylash o‘quv va ko‘nikmalarini shakllantirish, o‘zbek va chet el kompozitorlari tomonidan yaratilgan eng nodir xor asarlari bilan tanishtirish, bu asarlarni professional darajada tahlil eta olish va uni jamoa bo‘lib kuylay olish ko‘nikmalariga ega bo‘lish kerak.

Amaliy mashg‘ulotlarda esa, xor jamoasini tuzish, va uni boshqarish. Xorni tahlil qilish va xor asarlarni ijro etish, bilim malakalari kabi uslublardan foydalanish, asarlarni xar bir ovozini kuylab, vertical va gorizontal fortepianoda chalish malakalariga ega bo‘lish kerak.

2023-2024 o‘quv yilida “Xor va xorshunoslik” fanidan o‘tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Xor ijrochiligida uyg‘onish davri.
2. O‘zbekistonda xor madaniyatining shakllanishi va rivojlanishi.
3. Xor partiturasida ustida ishlash.
4. Xor jamoasi bilan ishlashda dirijorning vazifalari.
5. Bolalar xori tavsifi.
6. To‘liq va to‘liqsiz xorlar.
7. Yevropa davlatlarida xor ijrochiligi.
8. Xor turlari ularning ko‘rinishi va tarkibi.
9. Xor ijrochiligi musiqa san’ati turi sifatida.
10. Xorning badiiy ijro yo‘nalishlari.
11. Xonandalik ovozlari tavsifi.

12. Xor aranjirovkasi fanining maqsad va vazifalari.
13. Aralash xor asarlarini moslashtirish yo‘llari.
14. Bir turdagi bir ovozli xor asarini 2 ovozli xor asariga moslashtirish.
15. Bir turdagi 1 ovozli xor asarini 3 ovozli xor asariga moslashtirish.
16. Fortepiano jo‘rligida 1 ovozli vokal asarini 3 ovozli to‘liq bo‘lmagan xor asariga moslashtirish.
17. Fortepiano jo‘rligidagi 1 ovozli vokal asarini aralash xor asariga moslashtirish.
18. Yevropa davlatlaridaxor ijrochiligining rivojlanish bosqichlari.
19. Aranjirovka fanining predmeti.
20. Xor ijrochiligining monodik shakli.
21. Xor ijrochiligining polifonik shakli.
22. XV-XVI asrlarda Xor san’ati.
23. Uyg‘onish davrida xor san’ati. Xor kapellari.
24. Bir turdagi 3 ovozli xor asarini aralash xor asariga moslashtirish
25. Xor ijrochiligining o‘zbekistonga kirib kelishi.
26. XX asrning 20-45 yillarida ko‘p ovozli xor san’ati shakllanishi.
27. Ko‘p ovozli xor san’atining rivojlanish bosqichlari.
28. O‘zbekistonda milliy professional xor san’ati yuzaga kelishi.
29. O‘zbekistonda xor san’ati rivojlanishiga hissa qo‘shgan kompozitorlar.
30. Akademik xorlar.
31. Xor kapellalari.
32. Kamer xorlari tavsifi.
33. Havaskorlik xor san’atining rivojlanishi.
34. O‘zbekistondagi yetakchi professional xorlar ijodi.
35. Xor turlari, ko‘rinishlari va tuzilishi tarkibi.
36. Ayollar xori tavsifi.
37. Erkaklar xori tavsifi.
38. Aralash xor tavsifi.
39. Diskant, alt, soprano, koloratura soprano ovozlari.
40. Diapozon.
41. Xorlarning son jihatidan tarkibi.
42. Xor partiyalarining soni.
43. Ovozlar klassifikatsiyasi.
44. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarida jamoaviy ijrochilikning tutgan o‘rni.
45. Xor san’atining tarbiyaviy ahamiyati haqida.
46. Xor madaniyatining dastlabki rivojlanish bosqichlari.
47. Rossiyada xor madaniyati.
48. XX- asrning 20-80 yillarida xor madaniyatining rivoji.
49. Xor ijrochiligining o‘zbekistonga kirib kelishi.
50. Havaskorlik xor san’atining rivojlanishi.
51. O‘zbekistondagi yetakchi professional xorlar ijodi haqida.
52. Bolalr ovozi tavsifi.
53. Musiqiy asarlarni xorga moslashtirishning qoidalari.
54. Bir turdagi xor tavsifi.

55. Ayollar xorida soprano va alt ovozlari.
56. Erkaklar xorida tenor va bas ovozlari.
57. Aralash 4 ovozli xor asarini bir turdagi 4 ovozli xor asariga moslashtirish.
58. Soprano I, soprano II, alt I, alt II ovozli xor asariga moslashtirish.
59. Tenor I, tenor II, bas I, bas II ovozli xor asariga moslashtirish.
60. Aralash xordan bir turdagi ayollar xoriga moslashtirish.
61. Aralash xordan bir turdagi erkaklar xoriga moslashtirish.
62. Xor aranjirovkasida moslashtirishning bosqichlari.
63. Soprano va alt yoki tenor va bas ovozli xor asariga moslashtirish.
64. Soprano va tenor yoki alt va bas ovozli xor asariga moslashtirish.
65. Diskant va alt (bolalar xori uchun) ovozli xor asariga moslashtirish.
66. Soprano I, soprano II, alt, yoki tenor I, tenor II, bas ovozli xor asariga moslashtirish.
67. Soprano, alt I, alt II, yoki tenor, bas I, bas II ovozli xor asariga moslashtirish.
68. Bolalar xori uchun – soprano I, soprano II, alt, yoki soprano, alt I, alt II ovozli xor asariga moslashtirish.
69. Bir ovozli vokal asarini nazariy tahlili.
70. Uch ovozli to‘liq bo‘lmagan xor.
71. O‘smirlar xori.
72. To‘liq xorlar tavsifi.
73. Unison xor asarini polifonik moslashtirish.
74. Vokal asarini aralash xor asariga moslashtirish.
75. Moslashtirishning fortepiano jo‘rligidagi musiqiy ifodalanishi.
76. Vokal asarini xor asariga moslashtirishning uslublari.
77. Musiqiy janrlar tavsifi.
78. 3 ovozli xor asarini aralash uslubda moslashtirish.
79. Musiqiy fanlar o‘qitilishida transpozitsiyaning o‘rni.
80. Sibelius dasturida Nota muharriri dasturida moslashtirish yo‘llari.
81. Nota muharriri dasturida ishlash yo‘llari.
82. Bolalar xori bilan ishlash uslubiyoti.
83. To‘liqsiz aralash xorlar.
84. Xorni asarlarini xar bir ovozini kuylab, vertical va gorizontal fortepianoda chalish malakalari.
85. Xor bilan ishlashda dirijorning vazifasi.
86. Bolalar ovozida Mutatsiya.
87. Xor ijrochiligida ansamblning ahamiyati.
88. Xor ijrochiligid anafas olish yo‘llari.
89. Professional xor ijrochiligi.

Asosiy va qo‘shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Matyakubov. I.B. Xor va xorshunoslik. Toshkent. Fan va texnologiya. 2019 yil.
2. X.Omonov. Vokal va zamonaviy musiqa. Toshkent. Musiqa. 2020 yil.
3. N.Sharafiyeva. Xorshunoslik. Toshkent. Asian Book House. 2020 yil.
4. S.Murodov, N.Xasanova. Dirijorlik. Buxoro. 2021- yil.

5. Toshmatov E. Dirijorlik.T. 1998 yil.
6. Q.Mamirov “Qo‘shiqlar xrestomatiyasi” Tosh. 1996 yil.
7. B.Otayev. “Dirijorlik” Tosh. 2003.
- 8, K.Azimov “O‘zbekiston dirijorlari” Tosh.2001.
9. D.Hamdamova “Xor dirijorligi” Tosh.2010.
10. N.Xasanova.Xor va xorshunoslik.Tosh.2024

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. American popular music.larriStar & Christopher WatermanOxfordUniversite Press. Inc. 2007
2. Fundamentals of vocal pedagogy and applications for konduktors not trained in singing. Patric Michael Walders Doctor of musical.Arts.2005.
3. N.Xasanova. Xor va xorshunoslik. Ma’ruza matnlari. 2023. JDPU

Axborot manbalari

1. www.unilibrary.uz
2. www.jdpu.uz
3. www.edu.uz
4. www.natlib.uz
5. www.arxiv.uz

III. “Musiq tarixi” o‘quv fani bo‘yicha

2023-2024 o‘quv yilida “Musiq tarixi” o‘quv fani bo‘yicha Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. O‘zbek torli musiqiy cholg‘ulari va ularning tasnifi
2. Glinka ijodiyoti o‘ziga xosliklari
3. Nemis opera san’ati
4. Rus vokal lirikasi asoschilari ijodiyoti
5. O‘zbek xalq puflama-damli cholg‘ular tasnifi
6. XIX-XX asr fransuz musiq madaniyati namoyondalari
7. I.S.Bax organ ijodining polifonik musiqadagi ahamiyati
8. O‘zbek kompozitorlik ijodiyotida xalq musiqasi
9. Y.Gaydn fortepiano ijodi o‘ziga xosliklari
- 10.Opera san’ati rivojida Motsart ijodining ahamiyati
- 11.Barokko davri Yevropa kompozitorlik ijodiyoti janrlari o‘ziga xosliklari
- 12.Betxoven ijodining simfonik musiqadagi o‘rni
- 13.XIX asr ikkinchi yarmida rus simfonik musiqasi o‘ziga xosliklari
- 14.Italiya operasi maktablari
- 15.Romantizm davri Yevropa kompozitorlik ijodiyoti janrlari o‘ziga xosliklari
- 16.Jorj Bize opera ijodiyotining musiq madaniyati tarixidagi o‘rni
- 17.Musorgskiy opera ijodiyotining musiq madaniyati tarixidagi o‘rni
- 18.Glinka simfonik ijodiyoti o‘ziga xosliklari

- 19.O'zbek kompozitorlik ijodiyotida mahalliy uslublar
- 20.XX asr nemis kompozitorlik ijodiyoti
- 21.O'zbek kompozitorlari ijodida simfonik musiqa
- 22.Rus musiqasida opera janrining o'ziga xosliklari
- 23.Mendelson ijodida turkumlilik
- 24.Yevropa musiqa madaniyati Shuman ijodi
- 25.Romantizm davrida simfonik musiqa
- 26.Yevropa musiqa madaniyatida Ravel ijodi ahamiyati
- 27.Musiqa san'ati tarixida XX asr ijodiy yo'nalishlari
- 28.Avstriya musiqiy madaniyati namoyondalari
- 29.Balet musiqasida Chaykovskiy ijodi ahamiyati
- 30.Simfonik musiqa tarixida Betxoven ijodining ahamiyati
- 31.Klassitsizm davrida Yevropa musiqasi janrlari
- 32.XX asr Yevropa musiqasi janrlari
- 33.O'rta Osiyo xalqlari musiqa madaniyati tarixi
- 34.Fortepiano musiqasida Motsart ijodi ahamiyati
- 35.Toshkent-Farg'ona va Buxoro-Samarqand bastakorlik maktabi
- 36.Maqomlarning nazariy asoslari
- 37.O'n ikki maqom va Shashmaqom
- 38.Shopen fortepiano ijodi tavsifi
- 39.Shashmaqom cholg'u bo'limi
- 40.Shashmaqom ashula bo'limi birinchi guruh sho'balari tavsifi
- 41.Toshkent Farg'onada mashxur bo'lgan maqom yo'llari
- 42.Musiqa san'atida Verdi ijodi ahamiyati
- 43.XIX asr Shashmaqom she'riy matnlari
- 44.Xalq musiqasining umumnazariy masalalari
- 45.Oilaviy marosim qo'shiqlari janrlari
- 46.O'zbek musiqali dramasi rivojlanish bosqichlari
- 47.Frans Shubert simfonik ijodi ahamiyati
- 48.Ingliz opera san'ati
- 49.Nemis operasi maktabi namoyondalari
- 50.O'zbekistonda musiqiy cholg'ularning tarixiy taraqqiyoti
- 51.Opera rivojida Glyuk tamoyillari
- 52.Navoiy va musiqa
- 53.Ferens List simfonik ijodi ahamiyati
- 54.Ferens List fortepiano ijodi tamoyillari
- 55.O'zbek milliy urma-zarbli cholg'ulari tasnifi
- 56.Fransuz Katta opera san'ati
- 57.XX asr rus musiqa madaniyati
- 58.O'zbek milliy cholg'ulari va ularning turlari
- 59.Gendel ijodiyotining Yevropa musiqa madaniyatidagi o'rni
- 60.Islom va musiqa
- 61.Qadimgi dunyo Yevropa musiqiy san'ati
- 62.Frans Shubert vokal turkumlari
- 63.O'zbek milliy cholg'ularining tarkibiy tasnifi

64. Xorazm maqomlari chertim yo'llari
65. Mavsumiy marosim qo'shiqlari janrlari
66. K.M. Veber ijodining musiqa san'atidagi o'rni va ahamiyati
67. XX asr Yevropa madaniyatida simfonik musiqa
68. Shashmaqom ashula bo'limi ikkinchi guruh sho'balari tavsifi
69. Gendel ijodiyotining Yevropa musiqa madaniyatidagi o'rni
70. Klassitsizm davrida Yevropa musiqasida opera janri rivoji
71. Borodin opera ijodi tasnifi
72. XVII-XVIII asr jahon kompozitorlarining jahon musiqa san'atidagi o'rni
73. Klassitsizm davrida cholg'u musiqasi rivoji
74. Rimskiy-Korsakov ijodiy tamoyillari
75. Vokal musiqa janrlarida Shubert ijodiyoti ahamiyati
76. Romantizm davrida rus musiqasi kompozitorlik ijodiyoti
77. Klassitsizm davrida Yevropa simfonik musiqasi
78. Shashmaqom ashula bo'limi
79. O'zbek musiqasida vokal-simfonik janrlar
80. XIX asr ikkinchi yarmida rus kompozitorlik ijodiyotida cholg'u musiqasi janrlari
81. O'zbek xalq musiqiy cholg'ulari
82. Yevropa musiqa madaniyatida O'rta asrlarda
83. XIX asr birinchi yarmidagi rus operasi vakillari
84. Xorazm maqomlari aytim yo'llari
85. Romantizm davrida Yevropa kompozitorlik ijodiyoti
86. XIX asr ikkinchi yarmida rus kompozitorlik ijodiyotida opera janri
87. Ingliz opera san'ati rivoji

Asosiy adabiyotlar:

1. Trigulova A.X. Chet el musiqa tarixi. T., 2008
2. Trigulova A.X. Xorijiy musiqa adabiyoti. T., "Ilmiziy", 2009
3. Urmanova L.A. Rus musiqa tarixi. T., "Musiq", 2011.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Hamidov H. Avesto fayzlari, Toshkent, "Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi", 2001.
2. Abdullaev R. Markaziy Osiyo xalqlari marosim musiqasi. Toshkent, 1994.
3. Shokirov O'., Ashrafiy F., SHokirova I. O'zbek madaniyati namoyandalari. 1-kitob. Toshkent, "Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi", 2001.
4. Shokirov O'., Shokirova I. O'zbek madaniyati namoyandalari. Toshkent, Toshkent avtomobil va yo'llar insituti, 2005.
5. Akbarov I.A. Musiqa lug'ati. Toshkent, "O'qituvchi", 1997. 16. Rajabov I. Maqom asoslari, Toshkent, «Ibn Sino» 1992.
6. Тригулова А.Х. Тексты лекции по история зарубежное музыки. Т., ТДПУ., 2007.
7. Тригулова А.Х. Тексты лекции по история узбекское музыки. Т., ТДПУ., 2014.

8. Урманова Л.А. Тексты лекции по истории русского музыки, Т., ТДПУ., 2001.
9. Hamidov H. O'zbek an'anaviy qo'shiqchilik madaniyati tarixi. Toshkent, «O'qituvchi», 1996.
10. Odilov A. O'zbek xalq cholg'ularida ijrochilik tarixi. Toshkent, «O'qituvchi», 1995.
22. Matyokubov O. Maqomot. Toshkent, "Musiqqa", 2004.
11. Jabborov A. Musiqiy drama va komediya janrlari o'zbek kompozitorlarining ijodiyotida. Toshkent, «G'.G'ulom», 2000.
12. Axrorova M.M. Musiqqa tarixi (rus) ma`ruzalar matni JDPI 2022.

Internet saytlari

1. www.jdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz
5. tdpu-intranet.Ped

“Musiqqa o'qitish metodikasi” fani bo'yicha

Umumiy o'rta ta'lim maktablarida musiqqa o'qitish metodikasi modulida Musiqiy ta'lim yo'nalishi talabalarini musiqqa madaniyati o'qituvchisining o'quvchilar bilan ishlash usullarining mazmunini anglatadi. Musiqqa o'qitish metodikasi fanini o'qitishdan **asosiy maqsad** talabalarni - bo'lajak musiqqa madaniyati o'qituvchilarini umumiy o'rta va o'rta maxsus ta'limdagi musiqqa fanlarini:

- o'qitishning interfaol metodi;
- muammoli o'qitish texnologiyasi;
- o'yinli texnologiyalar;
- tanqidiy fikrlash rivojlanishining pedagogik strategiyalari;
- shaxsiy yo'nalganlik asosidagi pedagogik texnologiyalar;
- o'quv jarayonini samarali boshqarish va tashkil qilish asosidagi pedagogik texnologiyalar;
- o'qitishni differentsiyalash;
- o'qitishni individuallashtirish texnologiyasi;
- dasturiy o'qitish texnologiyasi;
- ta'lim natijalarini baholashning turli usullarini o'rgatish va o'zlashtirish samaradorligini aniqlash ko'nikmasini hosil qilish;
- maktab o'quvchilarining mantiqiy fikrlashini o'stirish, bilimlarini kundalik hayotda qo'llay olishga o'rgatish metodikalarini bayon qilish;
- o'qitishning kompleks metodlari asosida o'qitishga tayyorlashdir.

Musiqqa o'qitish metodikasi fani bo'yicha Davlat Attestatsiyasi davomida bitiruvchi talabalardan:

- Fanni nazariy va amaliy faoliyatni o'zlashtirish, zamonaviy pedagogik

texnologiyalar asosida tasvirlab berish; musiqa o'qitishning innovatsion texnologiyalari ta'limining mazmuni, o'qituvchi va talabalar ijodiga pedagogik ta'sir etish, musiqa ta'limida rivojlanuvchi ijodiy o'yinli va interaktiv texnologiyalar, innovatsion texnologiya va axborot texnologiyalari; musiqa ta'limi va tarbiyasi sohasidagi ilg'or tajribalarni umumlashtirish;

- umumiy musiqiy ta'lim va tarbiya nazariya va metodikasini; musiqiy ta'limdagi zamonaviy texnologiya va metodlarni; musiqiy ta'lim va tarbiyani rivojlanishida zamonaviy, ilmiy, metodik ishlanmalarni tayyorlashni;

- taraqqiy etgan mamlakatlar ta'lim tizimini; shaxs madaniyati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; musiqiy ta'lim bo'yicha o'quv tarbiyaviy ishlarni rejalashtirishni;

- zamonaviy musiqiy pedagogik prinsiplar bo'yicha musiqa madaniyati darslarini rejalashtirishni va olib borishni; amaliyotda musiqa pedagogik texnologiya metodlarini qo'llash usullari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi*** talab etiladi.

2023-2024 o'quv yilida “Musiqqa o'qitish metodikasi” fanidan o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida musiqa madaniyati darslarining maqsad va vazifalari.
2. O'quvchilar musiqiy faoliyatining mazmuni.
3. Musiqa madaniyati darslarida musiqa tinglash.
4. Musiqa madaniyati darslarida jamoa bo'lib kuylash.
5. Musiqiy ritmik harakatlar o'zbek xalq cholg'u asboblariida ijro etishning umumiy masalalari.
6. Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida musiqa madaniyati darslarining shakl va mazmuni.
7. O'zbek xalq cholg'u asboblariida ijro etish uslublari.
8. Qardosh xalqlari cholg'ulari bilan tanishtirish.
9. O'quvchilarda qo'shiqchilik ko'nikmalarini tarbiyalash.
10. O'quvchilarni kuylashga o'rgatish uslublari.
11. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida musiqa madaniyati darslarini tashkil etishda qo'yiladigan talabalar.
12. Darsdan tashqari mashg'ulotlarda cholg'u ijrochiligini shakllantirish.
13. O'quvchi yoshlarni kuylashga o'rgatishda vokal xor malakalarini rivojlantirish.
14. Faoliyat turlari orqali o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlari rivojlantirish.
15. Ritmni his qilish qobiliyati shakllantirish.
16. Boshlannich sinf o'quvchilarini kuylashga o'rgatish.
17. O'quvchilarda xotira, nutq, fikrlash faoliyati shakllantirish.
18. Kuylash vaktida o'quvchilarning ovoz organlarini rivojlantirish uslublari.
19. O'quvchilarning nutqi va talaffuzi ustida ishlash.
20. To'g'ri kuylash uchun eshitish qobiliyatining ahamiyati.
21. O'quvchilarda dirijorlik ko'nikmasini shakllantirish.
22. Sinfdan va darsdan tashqari musiqiy to'garaklarning tutgan o'rni

23. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida darsdan tashqari musiqiy mashg'ulotlar
24. Milliy musiqamiz tarakkiyotiga hozirgi zamon musiqasining ta'siri
25. O'quvchi-yoshlarning nafosat kamoliga yetishtirishda darsdan tashqari musiqiy to'garaklarning tutgan o'rni.
26. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida darsdan tashqari musiqiy mashg'ulotlar
27. O'quvchi - yoshlarni tarbiyalashda musiqiy mashg'ulotlarni tashkil etish.
28. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida darsdan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni tashkil etish.
29. Musiqa to'garaklarida umuminsoniy insonparvarlik axloqiy me'yorini shakllantirish.
30. Maktabdan va darsdan tashqari tarbiyaviy ishlarni tashkil etish.
31. O'zbek xalqi dostonchilik san'ati.
32. Milliy musiqamizning ta'sirchanlik xususiyati.
33. O'rta sinflarda o'quvchilarni Sharq musiqalari bilan tanishtirish.
34. Milliy musiqamiz tarakkiyotida hozirgi zamon musiqasining ta'siri.
35. Dars va maktabdan tashqari ishlarning ijtimoiy pedagogik xususiyatlari.
36. Musiqiy to'garaklar faoliyatida o'quvchilarga qo'yiladigan talablar
37. Qadim Sharqning buyuk mutaffakirlari.
38. Alisher Navoiy asarlarida Sharqona ma'naviyat
39. O'rta sinflarda musiqa tinglash faoliyatini olib borish.
40. O'zbek bastakorlari va kompozitorlari asarlari.
41. Jahon va qardosh xalqlari kompozitori asarlari.
42. Mahalliy musiqa uslublariga oid folklor qo'shiqlari.
43. Maktabdan tashqari muassasalardagi to'garaklar faoliyati.
44. Xor jamoalari tashkil etish shart-sharoitlari.
45. Dutor to'garaklari tashkil etish shart-sharoitlari
46. Raqs to'garaklari tashkil etish shart-sharoitlari.
47. Rubobchilar to'garagi tashkil etish shart-sharoitlari.
48. Vokal cholg'u dastasi tashkil etish shart-sharoitlari.
49. Doira to'garaklari tashkil etish shart-sharoitlari.
50. Zamonaviy raqs to'garaklari tashkil etish shart-sharoitlari.
51. Doirachilar tashkil etish shart-sharoitlari.
52. Dutorchilar tashkil etish shart-sharoitlari.
53. Iqtidorli o'quvchilarni aniqlash va ular bilan ishni tashkil etish.
54. O'quvchilarni turli ko'rik - tanlovlarga tayyorlash.
55. Umumta'lim maktablarida darsdan tashqari musiqiy mashg'ulotlar.
56. Iqtidorli o'quvchilarni aniqlash va ular bilan ishni tashkil etish.
57. Maktab va maktabdan tashqari ta'lim muassasalari oldida turgan vazifa.
58. O'quvchilarni turli ko'rik - tanlovlarga tayyorlash.
59. Qobiliyatli va iste'dodli tarbiyalanuvchiga alohida munosabatda bulish shakllari.
60. Yoshlarni falsafiy dunyoqarashga shakllantirish.
61. Umumta'lim maktablarida darsdan tashqari musiqiy mashg'ulotlar.
62. Tarbiyaning asosiy tizimlari.
63. Shaxslararo munosabatlarda insonparvarlik, pedagoglar va o'quvchilar

- o'rtasidagi bir-biriga hurmat bilan qarash munosabatlari.
64. Bolalar fikriga e'tibor qilish, ularga mehribonlarcha munosabatda bo'lish.
  65. Maktabdan va darsdan tashqari tarbiyaviy ishlarda o'quvchilarni qiziqtirish.
  66. Xalq cholg'u asboblarning shakllanishi.
  67. Qadimgi sharq madaniyati.
  68. Xalq cholg'u asboblarning takomillashuv jarayoni.
  69. Dairada ijro etiladigan ijro zarblari
  70. Dars va maktabdan tashqari ishlarning ijtimoiy pedagogik xususiyatlari.
  71. Qadim Sharqning buyuk mutaffakirlari.
  72. Imom Al-Buxoriy ta'limoti.
  73. Musiqa tinglash faoliyati.
  74. Jamoa bo'lib kuylash faoliyati.
  75. Musiqa savodi faoliyati.
  76. Musiqa darslarida ijrochilik ko'nikmalarini shakllantirish.
  77. O'zbek bastakorlari va kompozitorlari asarlari.
  78. Jahon va qardosh xalqlari kompozitori asarlari.
  79. Mahalliy musiqa uslublariga oid folklor qo'shiqlari.
  80. Maqom aytim yo'llari.
  81. Maktabdan tashqari muassasalardagi to'garaklar faoliyatini tashkil etilishi.
  82. Zamonaviy raqs to'garaklari tashkil etish.
  83. Musiqa savodi faoliyatining akamiyati.
  84. Musiqa savodi faoliyatining boshqa faoliyatlar bilan bog'liqligi
  85. Nota yozuvini o'rgatishda inoovatsion ta'lim metodlaridan foydalanish.
  86. Nota savodi va musiqa savodi tushunchalari.
  87. Ritmik karakatlarni bajarish metodikasi.
  88. Musiqa madaniyati» darslarida o'quvchilarni musiqiy cholg'u asbolarida jo'r bo'lishi.
  89. «Musiqa madaniyati» darslarida o'quvchilarning musiqiy-ritmik faoliyati.
  90. O'quvchilarda ritm tuyg'usini rivojlantirish.
  91. Folklor qo'shiq asarini drammatizatsiyalash.
  92. Uchinchi va to'rtinchi sinf o'quvchilariga tavsif.
  93. Birinchi sinfda musiqa faoliyatlarini amalga oshirish
  94. Qo'shiq kuylash jarayonini amalga oshirish
  95. Uchinchi va to'rtinchi sinflarda musiqiy asarlar tinglash uslublari
  96. Uchinchi va to'rtinchi sinfda musiqa savodi jarayonida mavzular o'zlashtirish uslublari.
  97. Uchinchi sinf yil va chorak mavzulari o'zlashtirish.
  98. To'rtinchi sinf yil va chorak mavzulari o'zlashtirish.
  99. Yuqoridagi sinflarga mo'ljallab, chorak mavzularni o'zlashtirish.
  100. Davlat ta'lim standartlari va unga qo'yiladigan talablar.
  101. Umum ta'lim maktablarining DTS.
  102. Zamonaviy musiqa madaniyati darslarida musiqiy faoliyatlar turlari.
  103. Musiqa ta'limi mazmuni faoliyatlari
  104. Musiqa madaniyati fanidan 4-7 sinflarda haftalik o'quv soatlari rejalashtirish
  105. Musiqa madaniyati fanidan I-VII sinflarda jami yillik soati yuklamalarini

rejalashtirish.

106. O‘zbekiston Respublikasi umumta’lim maktablarida musiqa talim-tarbiyasi Konsepsiyasi.

107. «Musiqa ta’lim-tarbiyasining ilmiy-uslubiy jihatdan ta’minlanish.

108. O‘zbekiston Respublikasi umumiy o‘rta ta’lim maktablari musiqa talim-tarbiya Konsepsiyasida qo‘yiladigan talabalar.

109. O‘quv fanini bilish jarayonning amaliyotda tasdiklangan natijasi.

110. Hozirgi zamon musiqa o‘qituvchisiga qo‘yiladigan talabalar.

111. Musiqa talim tarbiyasining bosh maqsadi va unga qo‘yiladigan talabalar.

112. Musiqa talim tarbiyasining maqsad va vazifalari.

113. Ta’lim maqsadiga mos keladigan ta’lim jarayonining natijalari.

114. Fanlardan integrallashgan darslarni tashkil qilish jarayonlari.

115. O‘quvchining aqliy, huquqiy fuqarolik, kommunikativlik, axborotli va tafakkurning boshqa yo‘nalishlarida ijodkorlik qobiliyati.

116. Ta’lim mazmunini integrallashning mohiyati va maqsadi.

117. Pedagogning professional komponentligiga qo‘yiladigan talablar.

118. Maqomat san’atining tarixiy ildizlari.

119. «Shashmaqom» asosida yaratilgan ashula va musiqa ijro yullari.

120. Oltinchi sinfda o‘quvchilarni musiqa savodi faoliyati bilan tanishtirish

121. Milliy musiqamiz taraqqiyotida hozirgi zamon musiqasining ta’siri.

122. Sharq xalqlari kasbiy musiqasining uxshashligi.

123. Rossiyada musiqa ta’limi tizimi.

124. Estoniyada musiqa ta’limi.

125. Litviada musiqa ta’limi.

126. Polshada musiqa ta’limi

127. Ozarbayjon xalqlarining mumtoz musiqasi

128. Turkman xalq mumtoz musiqasi

129. Eron xalq mumtoz musiqasi

130. Arab xalqlari mumtoz musiqasi

131. Xitoy xalq mumtoz musiqasi

132. Uyg‘ur xalq mumtoz musiqasi

133. Hind xalq mumtoz musiqasi

134. Yaponiyada musiqa ta’limi tizimi

135. Sharq xalqlari kasbiy musiqasining o‘xshashligi

136. Turk va ozarbayjon xalqlarining mumtoz musiqasi

137. Zamonaviy turk estrada musiqasi

138. Ozarbayjon xalqi musiqiy cholg‘ulari

139. Turkman xalq mumtoz musiqasi

140. Maktabdan tashqari ta’lim va uning jamiyatdagi o‘rni

141. Musiqa tinglash, musiqa savodi, qo‘shiq kuylash faoliyat turlari.

142. Jamoaviy aytim, bolalar cholg‘u-asboblarida chalish, musiqiy ritmik harakatlari.

143. Musiqa tarixi va uni o‘qitish metodikasi.

144. Uchinchi va to‘rtinchi sinf o‘quvchilariga musiqiy faoliyat turlari bo‘yicha ta’sir etish vositasi.

145. Qo'shiq kuylash jarayonida o'quvchilar ovoz sozlash mashqlarini o'tkazish metodikasi
146. Uchinchi va to'rtinchi sinflarda o'quvchilarga musiqiy asarlar tanlashga qo'yiladigan talablar.
147. Bolalar cholg'ularida ijrochilik faoliyatining ahamiyati.
148. Bolalar cholg'ularida ritm hissini shakllantirish boskichlari.
149. Cholg'uchilik faoliyatini amalga oshirishda repertuar va ish metodlarining ahamiyati.
150. Darsda qo'llaniladigan bolalar musiqa cholg'ulari tavsifi.
151. Darsda cholg'u ijrochiligi faoliyatini tashkil etish yo'llari
152. Bolalar cholg'ularida ijro etish faoliyatini uzviy olib borish uslublari
153. 1-sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni
154. 2-sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni
155. 3-sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni
156. 4-sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni
157. O'quvchilarni musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirish.
158. Musiqani (tinglash) idrok etish malakasini o'stirish.
159. Qo'shiq kuylash malakasini o'stirish.
160. Musiqiy janr va uning ahamiyati.
161. 5-6-sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni
162. 7 - sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni
163. Beshinchi va oltinchi sinf o'quvchilari xususiyatlariga tavsifi.
164. Beshinchi va oltinchi sinflarda musiqa faoliyatlarini amalga oshirish metodikasi.
165. Qo'shiq kuylash jarayoni amalga oshiriladigan mashqlar va ularning taurilariga qo'yiladigan talablar.
166. Beshinchi va oltinchi sinflarda musiqiy asarlarni tinglash metodikasi.
167. Beshinchi va oltinchi sinfda musiqa savodi jarayonida mavzularni o'zlashtirish metodikasi.
168. Beshinchi sinf yil va chorak mavzularini tanlash.
169. Oltinchi sinf yil va chorak mavzularini tanlash.
170. Yuqori sinflarga mo'ljallab, chorak mavzulardan kelab chiqqan holda dars ishlanmasini tayyorlash uslublari.
171. Yuqori sinflar o'quv dasturini ishlab chiqishga qo'yiladigan talablar.
172. Yettinchi sinf o'quvchilarining musiqiy ijodkorlik xususiyatlari.
173. Yettinchi sinflarda amalga oshiriladigan musiqiy faoliyat turlari.
174. Mazkur sinfda qo'shiq kuylash jarayonida amalga oshiriladigan repertuar mavzulari.
175. Yettinchi sinf o'quvchilarining ovoz diapazonlari ustida ishlash.
176. Musiqa o'qituvchisiga qo'yilgan asosiy talablar?
177. Musiqa o'qituvchisining irochilik mahoratiga qo'yilgan pedagogic talab
178. Darsga tayyorgarlik ko'rish tamoyillari haqida fikringizni bildiring.
179. Umumta'lim maktablarida musiqa fani dasturi vazifasi va ahamiyati?
180. Musiqa darslarining boshqa fanlar bilan bog'liqligi ba farqliligi qanday?
181. Umumta'lim maktablarida musiqa to'garaklarining o'rni va ahamiyati?

182. Musiqa fanining tarbiyaviy ahamiyati qanday?
183. Musiqa fani orqali o'quvchilarda qanday axloqiy estetik did qarashlarini shakllantirish mumkin?
184. Musiqiy bilimlarni o'zlashtirishning interaktiv uslublari qanday?
185. Musiqa darslarida xissiyotning o'ri qanday?
186. Umumta'lim maktablarida musiqa madaniyatini shakllantirish qanchalik ahamiyatli?
187. "O'quvchining musiqiy madaniyati" tushunchasiga keng qamrov bilan ta'rif bering
188. Milliy musiqa ta'lim –tarbiyasining maqsadi?
189. Estetik tarbiya nima?
190. Musiqiy xotira tushunchasiga ta'rif bering.
191. Musiqiy eshituv qobiliyati nima?
192. Musiqiy qobiliyatlar deganda nimani tushunasiz?
193. Musiqada badiiylik va tehnikaning birlashuvi deganda nimani tushunasiz?
194. Emotsionallik va onglilik tushunchalarini yoriting?
195. Musiqiy tarbiyaning hayot bilan bog'liqligi deganda nimani tushunasiz?
196. Musiqada tasavvurning ahamiyati?
197. Musiqa darslarida ilmiylik, tizimlilik va izchillikning ahamiyati?
198. Musiqa tinglovchisi tushunchasiga ta'rif bering va musiqa darslarining musiqa tinglashdagi ahamiyati haqida tushuntiring.

Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari.

Darslik va o'quv qo'llanmalar

1. G.Sharipova Musiqa va uni o'qitish metodikasi. Toshkent, TDPU, 2022.
2. M.Xo'jayeva. "Umumta'lim maktablarida musiqa o'qitish metodikasi" O'quv qo'llanma. Toshkent 2008 yil. O'zbekiston Respublikasi Konservatoriyasi
2. D.Soipova "Musiqa o'qitish nazariyasi va metodikasi" O'quv metodik qo'llanma Toshkent 2008 yil. O'zbekiston Respublikasi Konservatoriyasi
3. D.A.Karimova Musiqiy pedagogik mahorat asoslari. O'quv qo'llanma. T. Iqtisod moliya. 2008.
4. R.J.Ishmuxammedov. Innovatsion texnologiyalar. Iste'dod 2008 yil

Qo'shimcha adabiyotlar.

1. American popular music. Larri Star & Christopher Waterman. Oxford Universite Press. Inc. 2007.
2. 9Begmatov S., Karimova D. 6 sinf «Musiqa» darslik. T., 2018.
3. Ibrohimov, O. 4, 7 sinf «Musiqa» darsliklari T.,2014,2019
4. Mansurov A., Karimova D.A. 5 sinf «Musiqa» darslik. T., 2020.
5. Nurmatov H.va boshqalar. 1-3 sinf «Musiqa» darsliklari. T.,2018
6. Rahimov H «O'zbekiston Vatanim manim» 2 kitob. T.,1998.

Axborot manbalari

1. www.unilibrary.uz
2. www.jdpu.uz
3. www.edu.uz
4. <https://musicteacher.com/>
5. www.natlib.uz
6. www.arxiv.uz

“Musiqqa o‘qitish texnologiyalari” fani bo‘yicha

Musiqqa o‘qitish texnologiyalari fanining **maqsadi** - amaliy musiqiy faoliyatni o‘zlashtirish jarayonida musiqqa madaniyati o‘qituvchisining pedagogik faoliyatni izchil o‘rganish, musiqqa pedagogikasi masalasiga zamonaviy yondashish va uni amalga oshirishni chuqur va keng tasvirlashdan iboratdir.

Fanning **vazifalari** - musiqqa o‘qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalar ta‘limning mazmuni, o‘qituvchilarning musiqqa o‘qitish texnologiyalari va loyihalash borasida ko‘nikma va malakalarni shakllantirish orqali pedagogik ta‘sir ega bo‘lish hamda musiqqa ta‘limida rivojlantiruvchi, ijodiy, o‘yinli va interaktiv uslublar haqida ma‘lumotlar berishdan iborat. Shuningdek, musiqqa ta‘limi va tarbiyasi sohasidagi ilg‘or ish tajribalarini umumlashtirish, darsdan tashqari olib boriladigan ommaviy-musiqiy tadbirlarni mustaqil tayyorlashga o‘rganishni o‘z ichiga oladi.

Musiqqa o‘qitish metodikasi fani bo‘yicha Davlat Attestatsiyasi davomida bitiruvchi talabalardan:

- Fanni nazariy va amaliy faoliyatni o‘zlashtirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tasvirlab berish; musiqqa o‘qitishning innovatsion texnologiyalari ta‘limining mazmuni, o‘qituvchi va talabalar ijodiga pedagogik ta‘sir etish, musiqqa ta‘limida rivojlanuvchi ijodiy o‘yinli va interaktiv texnologiyalar, innovatsion texnologiya va axborot texnologiyalari; musiqqa ta‘limi va tarbiyasi sohasidagi ilg‘or tajribalarni umumlashtirish; umumiy musiqiy ta‘lim va tarbiya nazariya va metodikasini; musiqiy ta‘limdagi zamonaviy texnologiya va metodlarni; musiqiy ta‘lim va tarbiyani rivojlanishida zamonaviy, ilmiy, metodik ishlanmalarni tayyorlashni; taraqqiy etgan mamlakatlar ta‘lim tizimini; shaxs madaniyati to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lish; musiqiy ta‘lim bo‘yicha o‘quv tarbiyaviy ishlarni rejalashtirishni; zamonaviy musiqiy pedagogik prinsiplar bo‘yicha musiqqa madaniyati darslarini rejalashtirishni va olib borishni; amaliyotda musiqqa pedagogik texnologiya metodlarini qo‘llash usullari haqida **tasavvur va bilimga ega bo‘lishi**;

- musiqqa madaniyati dars mazmunining darsdan tashqari mashg‘ulotlarda amaliy maqsad va vazifalarini singdirib borish; musiqqa sohasidagi yangi texnikalar, dasturlar bilan tanishtirish, ijodiy nafosatni, asosiy zamonaviy asarlarini o‘rganish; asarlardan ayrim parchalarni ijro eta olish va asarni tinglab tahlil eta olish; kasbiy faoliyat bilan bog‘liq bo‘lgan tegishli axborotlarni mustaqil tanlash.

- va amaliyotga joriy etish musiqa darslarining barcha shakllarini amalda qo'llashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish; pedagogik ish faoliyatida umumiy tajribaga, kasbiy maxsus bilim malaka, **ko'nikmalarga ega bo'lishi**;

- har bir sinfda o'quvchilarning yoshiga mos ravishda musiqa o'qitish zamonaviy metodlarini va usullarini tanlash; o'quvchilarning bilimi va ijrochilik, ijodkorlik malakalarini baholash; musiqa darslarida tarbiyaviy ishlarni olib borish; didaktika va musiqa o'qitishning o'ziga hos xususiyatlari; umumiy o'rta ta'lim musiqa ta'limi mazmuni (boshlang'ich va o'rta ta'lim); musiqa o'qitish prinsiplari; musiqa o'qitish metodlari va prinsiplari; musiqa darslari tiplari; musiqiy asarlarni o'qish va ijro etish metodlari; musiqa o'qitishning zamonaviy texnologiyalari; musiqa o'qituvchisi shaxsiga qo'yiladigan talablar; jamoa bo'lib kuylash va musiqa asboblarda chalishni o'rgatish metodlari; zamonaviy dasturlar va musiqa yozish texnikalardan foydalanish; musiqiy ritmik faoliyat; o'quvchilarda ijrochilik va ijodkorlik malakalarini rivojlantirish; musiqiy tarbiya asoslarini bilishi, malaka hosil qilishi va amalda qo'llash **malakalarga ega bo'lishi** talab etiladi.

2023-2024 o'quv yilida "Musiqqa o'qitish texnologiyalari" fanidan o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Musiqqa o'qitish texnologiyalari kursining maqsad va vazifalariga nimalar kiradi?
2. Musiqqa madaniyati predmeti, uni ahamiyati va yangi avlodni tarbiyalab barkamol bo'lib yetishtirishdagi o'rni.
3. Musiqqa madaniyati o'qituvchisining pedagogik mahorati nimada?
4. Musiqqa o'qitish jarayonini texnologiyalashtirish, zamonaviy texnika yutuqlaridan dars jarayonida optimal foydalanish deganda nimani tushunasiz?
5. Bo'lajak musiqa o'qituvchisi (bakalavriat talabasi) o'qish jarayonida qanday bilimlarga ega bo'lishi talab etiladi?
6. Klaster metodini tariflang. (folklor janri misolida).
7. Tinglash madaniyati deganda nimani tushunasiz?
8. Musiqqa madaniyati deganda nimani tushunasiz?
9. Musiqqa madaniyati darslarida innovatsion texnologiyalarning ahamiyati nimada?
10. Yangi pedagogik texnologiyalarning ta'lim tizimida o'rni va ahamiyatini izohlang!
11. «Aqliy hujum» texnologiyasini ta'riflab bering!
12. Ta'lim texnologiyalarini izohlang!
13. Musiqqa asarining badiiy g'oyaviy mazmuni deganda nimani tushunasiz?
14. Musiqqa ta'limida o'qitish jarayonini texnologiyalashtirish deganda nimani tushunasiz?
15. Darsda o'qituvchi va o'quvchi faoliyatining maqsadini aytib bering.
16. Klaster texnologiyasini tariflang.
17. Musiqqa ta'limi nimani o'rganadi?
18. Musiqqa ta'limini texnologik nuqtai nazardan tashkil etish qanday manbalarga bog'liq?

19. Musiqa ta'limini samarali amalga oshirish negizlari va sabablari musiqa ta'limi qonuniyatlarini tashkil etadi. Ularga nimalar kiradi?
20. Motivastiyalar motiv va qo'zg'atuvchilar deganda nimani tushunasiz? Bu qanday vaziyatda hosil bo'ladigan holat?
21. O'qituvchilik faoliyatida pedagogik maqsad deganda nimani tushunasiz?
22. Pedagogik faoliyatning asosiy elementlariga nimalar kiradi?
23. Pedagogik mahorat muntazam takomillashtirib borish deganda nimani tushunasiz?
24. O'qituvchining ijodiy faoliyati nima?
25. Hozirgi kunda zamonaviy o'qituvchiga qanday talablar qo'yilgan?
26. Umumta'lim maktabida musiqa ta'limini rivojlantirish uchun o'qituvchida qanday kasbiy malakalar bo'lishi kerak?
27. Pedagog G.Kojaspirovaning fikricha, o'qituvchining professional sifatlari sirasiga nimalar kiradi?
28. Musiqa o'qituvchisining pedagogik mahorati asosan qanday yo'nalishlarda namoyon bo'ladi?
29. Darsni yuqori saviyada tashkil etish uchun ijobiy psixologik sifatlariga nimalar kiradi?
30. Musiqa madaniyati fanining o'ziga xos jihatlari.
31. Mahorat va pedagogik mahorat tushunchalarining mohiyatini tushuntiring?
32. Darsga tayyorgarlik ko'rish jarayonida uchraydigan ayrim pedagogik-psixologik muammolar nimada?
33. Pedagogik kommunikatsiya jarayonlariga nimalar kiradi?
34. Ozbek milliy kuy qoshiqlarini ijro sifatini oshirish T/I.: ko'p asrlik tarixi
35. Dars – nima, dars berish deganda nimani tushunasiz?
36. Darsga tayyorgarlik ko'rish deganda nimani tushunasiz?
37. «Aqliy hujum» texnologiyasini ta'riflab bering!
38. Noverbal ta'sir nima? Musiqa ta'limida noverbal nutqning ahamiyati nimada?
39. O'qituvchi va o'quvchi o'rtasida ijodiy jarayonni tashkil etishning ahamiyati nimada?
40. Musiqa o'qituvchisining - “pedagog-aktyorlik” qobilayati ko'proq qaysi faoliyat turlarida namoyon bo'ladi?
41. Musiqa madaniyati darslarini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish muammolari nimalarda ifodalanadi?
42. Pedagogik kompetentlik deganda nimani tushunchasiz?
43. Verbal nutq nima? Verbal nutq turkumini shartli ravishda qanday turlarga ajratish mumkin. Turlarini ta'riflang!
44. Musiqa o'qituvchisining sinf jamoasiga nisbatan avtoritar, liberal, demokratik uslublardan tashqari yana qanaqa munosabat uslubi ajratib ko'rsatiladi?
45. Darsda aktyorlik va rejissyorlik elementlaridan qay tarzda foydalanish mumkin?
46. «Ishontirish» musiqiy-pedagogik texnologiyasi entlaridan qay tarzda foydalanish mumkin?
47. Noverbal ta'sir nima? Musiqa ta'limida noverbal nutqning ahamiyati nimada?
48. Innovastiyalar deganda nimani tushunasiz?

49. Qanday shakl, metod va vositalar yordamida tashkil etilishidan qat'i nazar pedagogik texnologiyalar.....
50. “Venn diagrammasi” texnologiyasiga ta’rif bering. Misol asosida tushuntiring!
51. Bugungi kun musiqiy ta’limini tashkil etishga qo’yilgan talablar nimalardan iborat.
52. Verbal nutq nima? Verbal nutq turkumini shartli ravishda qanday turlarga ajratish mumkin. Turlarini ta’riflang!
53. Pedagogik texnologiyalarning qo’llanish samarasi nimalarda namoyon bo’ladi?
54. Interaktiv metodlarga ta’rif bering
55. O’quvchilar ijodini tahlil etishda asosiy diqqat nimaga qaratiladi?
56. Qanday shakl, metod va vositalar yordamida tashkil etilishidan qat'i nazar pedagogik texnologiyalar.....
57. “Musiqani tanla” musiqiy-pedagogik texnologiyasi haqida ma’lumot bering!
58. “Hamkorlik” musiqiy-pedagogik texnologiyasining ahamiyati nimada?
59. Darsda pedagogik mulqotni tashkil etish usullari haqida tushincha bering!
60. Zamonaviy axborot texnologiyalarining ta’lim jarayonlariga joriy etilish ahamiyati haqida gapiring!
61. “O’zingni musiqa orqali namoyon et” musiqiy-pedagogik texnologiyasi haqida ma’lumot bering!
62. Pedagogik texnologiyalarning qo’llanish samarasi nimalarda namoyon bo’ladi?
63. Musiqa ta’limida axborot – kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning maqsad va vazifalari.
64. “Musiqa ijod etib” musiqiy-pedagogik texnologiyasidan foydalanishning ahamiyati nimada?
65. Zamonaviy jamiyatda ta’lim tizimini rivojlantirishning strategik yunalishi – bu....
66. Pedagogik texnologiyalarning qo’llanish samarasi nimalarda namoyon bo’ladi?
67. Zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etishdagi qiyinchiliklar va muammolar nimada?
68. Verbal nutq nima? Verbal nutq turkumini shartli ravishda qanday turlarga ajratish mumkin. Turlarini ta’riflang!
69. Pedagogik kommunikatsiya jarayonlariga nimalar kiradi?
70. Umumta’lim maktabida musiqa ta’limini rivojlantirish uchun o’qituvchida qanday kasbiy malakalar bo’lishi kerak?
71. Musiqa ta’limida o’qitish jarayonini texnologiyalashtirish deganda nimani tushunasiz?
72. Pedagogik mahorat muntazam takomillashtirib borish deganda nimani tushunasiz?
73. Hozirgi kunda zamonaviy o’qituvchiga qanday talablar qo’yilgan?
74. Musiqa o’qitish jarayonini texnologiyalashtirish, zamonaviy texnika yutuqlaridan dars jarayonida optimal foydalanish deganda nimani tushunasiz?
75. Avtoritar uslub qanday uslub?
76. Demokratik uslub qanday uslub?
77. Liberal uslub qanday namoyon bo’ladi?
78. Zamonaviy ta’lim deganda nimani tushunasiz?

79. “Venn diagrammasi” texnologiyasini ta’riflang!
80. “Bumerang” texnologiyasini ta’riflang!
81. “Skarabey” texnologiyasini ta’riflang!
82. Ijodiy jarayon xususiyatlarini ta’riflab bering.
83. Musiqa o’qituvchisining o’ziga xos jihatlari nimada?
84. Musiqiy ijodiy jarayonning pedagogik ahamiyati nimalarda namoyon bo’ladi?
85. Musiqiy faoliyatlarda ijodiy jarayonni tashkil etish muammolarini so’zlab bering.
86. Musiqa asarini badiiy-pedagogik tahlil qilish qanday amalga oshiriladi?
87. Bo’lajak o’qituvchi-talabalarning badiiy-musiqiy materialni o’zlashtirishidagi individual farqlar nimalarda ifodalanadi?
88. Darsda individuallashtirish va differentsiallashtirish ta’lim qanday amalga oshiriladi?
89. Fransuz psixologi A.Vallon yosh davrlarini qanday bosqichlarga ajratadi?
90. O’quvchilar shaxsiyatida individual musiqiy-psixologik xususiyatlar qay tarzda namoyon bo’ladi?
91. Musiqiy-psixologik xususiyatlar deganda nimalar e’tiborga olinadi?
92. Musiqiy faoliyatlarda balog’at va yosh xususiyatlari muammolariga nimalar kiradi?
93. Turli olimlar tomonidan yosh davrlari qay tarzda tavsiflangan?
94. Fan to’garaklarining ta’lim tizimida ahamiyati qanday?
95. Umumta’lim maktabida musiqa darsidan tashqari tashkil etiladigan ma’naviy-ma’rifiy ishlarning asosan qanday shakli mavjud?
96. Musiqa o’qituvchining ommaviy tadbirlar rejasiganday tuzuladi?
97. Musiqa ta’limida to’garaklarning ahamiyatini tushuntiring.
98. Musiqiy targ’ibotchilik faoliyati deganda nimani tushunasiz?
99. Sinfdan tashqari musiqiy tarbiyaning qanday shakllari mavjud?
100. Maktabdagi ommaviy-musiqiy tadbirlar ko’rinishlarini sanab bering.
101. Zamonaviy musiqa-pedagogikasi amaliyotida musiqiy diagnostikaning qanday sohalari mavjud?
102. B.M.Teplov musiqiy qobiliyatlarga nimalarni kiritadi?
103. Eshitish qobiliyati nimalarga bo’linadi?
104. Umumiy va maxsus qobiliyatlarning farqini tushuntiring.
105. Musiqiy qobiliyatlarni rivojlantirish yo’llarini sanab bering.
106. Sinf jamoasi bilan ishlash jarayonida individual yondashuv qay tarzda amalga oshiriladi?
107. Pedagogik texnika tushunchasi nimani anglatadi?
108. Pedagogik texnikani rivojlantirish yo’llarini tushuntiring.
109. Pedagogik mahorat tushunchasini tavsiflang.
110. Pedagogik mahoratni shakllantirishda nimalarga e’tibor qaratish zarur?
111. Kasbiy musiqiy pedagogik faoliyatda pedagogik mahoratning namoyon etilishi xususiyatlari.
112. Zamonaviy pedagogik innovatsion texnologiyalarga misol keltiring.
113. O’qituvchining darsga metodik tayyorligiga nimalar kiradi?
114. Guruhda maqbul psixologik iqlim yaratishda o’qituvchining roli.

115. Musiqa ta'limi nima bilan shug'ullanadi?
116. Pedagogik texnologiya tushunchasi qachon paydo bo'ldi? Uni rivojlanish bosqichlarini ayting
117. Pedagogik texnologiya ta'riflarini ayting.
118. Musiqa madaniyati predmeti, uni ahamiyati va yangi avlodni tarbiyalab barkamol bo'lib yetishtirishdagi o'rni.
119. Musiqa madaniyati o'qituvchisining pedagogik mahorati nimada?
120. Tajribali musiqa o'qituvchisining mahoratli darsi qanday bo'lishi kerak?
121. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat nimalarga ega bo'lishni ta'minlaydi
122. Texnologik xarita va uni ahamiyati.
123. Kasbiy fazilatlarini tarbiyalashga yordam beradigan texnologiyalarga tavsif bering.
124. Musiqa tinglashni ahamiyati nimada?
125. O'quvchilarda tinglash madaniyatini qanday shakllantiriladi.
126. Darsda musiqa tinglash maqsadini aytib bering
127. Asarni badiiy g'oyaviy mazmuni orqali o'quvchilarni axloqiy estetik tarbiya berishda o'qituvchi oldiga qanday vazifalar qo'yiladi
128. O'quvchilarni musiqa darsiga bo'lgan qiziqishini qanday bosqichlarda amalga oshirish mumkin
129. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilar ijodini qanday shakllantirish mumkin?
130. Ta'lim jarayonini loyihalash deganda nimani tushunasiz?
131. Madaniy hayotimizda inson shaxsiyatining shakllanishida musiqa qanday ahamiyatga ega?
132. Shaxsni tarbiyalashda musiqa qanday ahamiyatga ega?
133. Musiqa o'qituvchisiga qanday zamonaviy talablar qo'yilgan?
134. Musiqa darsi boshqa darslardan qanday o'ziga xos jihatlari bilan ajralib turadi?
135. Musiqiy ta'limni tashkil etish shakllari – bu....
136. Musiqa madaniyati darslarining xususiyati va strukturasi....
137. Pedagogik kommunikatsiya jarayonlariga nimalar kiradi?
138. "Musiqa madaniyat" tushunchasini tuzilish jihatidan tushuntirib bering!
139. Musiqiy rivojlanish deganda nimani tushunasiz?
140. Musiqiy ta'lim jarayoni qanday murakkab vazifalarni hal qilishni o'z ichiga oladi?
141. Yosh avlodni barkamol qilib tarbiyalashda musiqa san'ati qanday ahamiyatga ega?
142. Musiqa o'qituvchisining ijodiy faoliyati qanday holat va sharoitlarga bog'liq?
143. Musiqiy ta'lim muammolarini muvaffaqiyatli hal etish nimalarga bog'liq?
144. Maktablarida musiqiy va estetik ta'limni zamonaviy tashkil etish nimalarni talab etadi?
145. Qo'shiq kuylash jarayoni qanday amalga oshiriladi va unga qancha vaqt ajratish kerak?
146. Maktabdan tashqari musiqiy ta'lim-tarbiya muassasalarining qanday turlarini bilasiz?

147. Ixtisoslashgan musiqa maktablari va ulardagi o'quv rejasining umumiy o'rta ta'lim maktablaridan farqi nimada?
148. Musiqa o'qituvchisi malakasi haqida nimalarni bilasiz?
149. Bo'lajak pedagog qanday sifatlarga ega bo'lishi kerak?
150. Musiqa savodi faoliyatining ahamiyatini tushuntirib bering.
151. Konsert darslarini tashkil etish yo'llarini aytib bering.
152. Musiqa savodi faoliyatining boshqa faoliyatlar bilan bog'liqligi tushuntirib bering.
153. Bo'lajak musiqa pedagoglari oldida qanday vazifalar qo'yildi?
154. Musiqiy nazariy tayyorgarlik deganda nimani tushunasiz?
155. Musiqa o'qituvchi qanday ko'nikma va malakalarni egallashi lozim?
156. Umumta'lim maktablarida musiqa o'qitish qanday faoliyat turlaridan iborat?
157. Musiqa ta'limining mavjud muammolarini yechishda zamonaviy yondashuvlar deganda nimani tushunasiz?
158. Musiqa o'qitish texnologiyalari va loyihalash fani bo'yicha Talabalar bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan DTS talablari.
159. Madaniy hayotimizda inson shaxsiyatining shakllanishida musiqa qanday ahamiyatga ega?
160. Musiqa darsi boshqa darslardan qanday o'ziga xos jihatlari bilan ajralib turadi?
161. Pedagogik texnologiyalarning qo'llanish samarasi nimalarda namoyon bo'ladi?
162. Zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etishdagi qiyinchiliklar va muammolar nimada?
163. Pedagogik kommunikastiya jarayonlariga nimalar kiradi?
164. Umumta'lim maktabida musiqa ta'limini rivojlantirish uchun o'qituvchida qanday kasbiy malakalar bo'lishi kerak?
165. Musiqa ta'limida o'qitish jarayonini texnologiyalashtirish deganda nimani tushunasiz?
166. Darsga tayyorgarlik ko'rish jarayonida uchraydigan ayrim pedagogik-psixologik muammolar nimada?
167. Musiqa o'qituvchisining pedagogik mahorati asosan qanday yo'nalishlarda namoyon bo'ladi?
168. Didaktik o'yinli texnologiyalar.
169. Muammoli ta'lim texnologiyalari.
170. Pedagogik texnologiyalar musiqa pedagogikasi taraqqiyotida qanday o'rin tutadi?
171. Musiqiy pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish va tarbiyalashni tashkil etish shakllariga misollar keltiring.
172. Musiqa o'qitish va tarbiyalashning umumiy metodlarini sanab bering.
173. Musiqa ta'limi tamoyillarini tushuntiring.
174. Musiqa pedagogikasidagi mashhur o'qitish metodikalarini gapirib bering.
175. Musiqa madaniyati o'qituvchisi va unga qo'yiladigan kasbiy pedagogik talablar nimalardan iborat?
176. Mahorat va pedagogik mahorat tushunchalarining mohiyatini tushuntiring.

177. Musiqa madaniyati o'qituvchisining pedagogik muloqoti qay tarzda namoyon etilishi lozim?
178. Pedagogik kompetentlik deganda nimani tushunchasiz?
179. Pedagogik kommunikastiya jarayonlariga nimalar kiradi?
180. Pedagogik texnika tushunchasi nimani anglatadi?
181. Pedagogik texnikani rivojlantirish yo'llarini tushuntiring.
182. Pedagogik mahorat tushunchasini tavsiflang.
183. Pedagogik mahoratni shakllantirishda nimalarga e'tibor qaratish zarur?
184. Kasbiy musiqiy pedagogik faoliyatda pedagogik mahoratning namoyon etilishi xususiyatlari.
185. Darsga tayyorgarlik ko'rish deganda nimani tushunasiz?
186. Musiqa madaniyati darslarini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish muammolari nimalarda ifodalanadi?
187. Darsda pedagogik muloqotni tashkil etish usullari.
188. O'quvchilarning individual-psixologik xususiyatlariga nimalar kiradi?
189. Darsda aktyorlik va rejissyorlik elementlaridan qay tarzda foydalanish mumkin?
190. Pedagogik nutq xususiyatlarini tavsiflang.
191. Bugungi kun musiqiy ta'limini tashkil etishga qo'yilgan talablar nimalardan iborat.
192. Pedagogik texnologiyalarning qo'llanish samarasi nimalarda namoyon bo'ladi?
193. Interaktiv metodlarga ta'rif bering.
194. Modulli ta'lim texnologiyalarining mohiyati nimalardan iborat?
195. Musiqiy idrok xususiyatlarini gapirib bering.
196. Darsda musiqiy ijro jarayonini tashkil etish qanday amalga oshiriladi?
197. O'quvchilar bilan individual musiqiy ijro faoliyatini tashkil etishda nimalarga e'tibor qaratish zarur?
198. O'quvchilarda musiqiy faoliyat motivastiyasi vaziyatini yaratish uchun qaysi ish usullaridan foydalanish mavqsadga muvofiq?
199. Musiqiy diqqatning turlarini sanab bering.
200. Musiqiy tafakkur xususiyatlarini tavsiflang.
201. Ijodiy jarayon xususiyatlarini ta'riflab bering.

Darslik va o'quv qo'llanmalar

1. G.Sharipova Musiqa va uni o'qitish metodikasi. Toshkent, TDPU, 2022.
2. M.Xo'jayeva. "Umumta'lim maktablarida musiqqa o'qitish metodikasi" O'quv qo'llanma. Toshkent 2008 yil. O'zbekiston Respublikasi Konservatoriyasi
2. D.Soipova "Musiqa o'qitish nazariyasi va metodikasi" O'quv metodik qo'llanma Toshkent 2008 yil. O'zbekiston Respublikasi Konservatoriyasi
3. D.A.Karimova Musiqiy pedagogik mahorat asoslari. O'quv qo'llanma. T. Iqtisod moliya. 2008.
4. R.J.Ishmammedov. Innovatsion texnologiyalar. Iste'dod 2008 yil

Qo‘shimcha adabiyotlar.

1. American popular music. Larri Star & Christopher Waterman. Oxford Universite Press. Inc. 2007.
2. 9Begmatov S., Karimova D. 6 sinf «Musiq» darslik. T., 2018.
3. Ibrohimov, O. 4, 7 sinf «Musiq» darsliklari T.,2014,2019
4. Mansurov A., Karimova D.A. 5 sinf «Musiq» darslik. T., 2020.
5. Nurmatov H.va boshqalar. 1-3 sinf «Musiq» darsliklari. T.,2018
6. Rahimov H «O‘zbekiston Vatanim manim» 2 kitob. T.,1998.

Axborot manbalari

1. www.unilibrary.uz
2. www.jdpu.uz
3. www.edu.uz
4. <https://musicteacher.com/>
5. www.natlib.uz
6. www.arxiv.uz

Mutaxassislik fanlar bo‘yicha o‘tkaziladigan Davlat Attestatsiyasini baholash M E Z O N I

I. 60111300-Musiq ta‘limi yo‘nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o‘tkazish tartibi va baholash mezonlari

Mutaxassislik fanlar fani bo‘yicha o‘tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi yozma ish shaklida o‘tkaziladi. *Yozma ish variantida 5 ta savol (Musiq nazariyasi fanidan 2 ta savol, Musiq o‘qitish metodikasi fanidan 2 ta savol va Xor va xorshunoslik fanidan 1 ta savol)* aks ettiriladi. Yozma ish variantlarida Musiq nazariyasi fani bo‘yicha uch xil guruhdagi savollardan tuzilgan:

- birinchi guruh savollari Musiqning elementar nazariyasi bo‘limini qamrab oladi.
- ikkinchi guruh savollari Garmoniya o‘quv kursi savollarini qamrab oladi.
- uchinchi guruh savollari musiqiy asarlar tahlili kursini o‘z ichiga qamrab oladi.

Yozma ish variantlarida keltirilgan har bir to‘g‘ri va to‘liq javob uchun talaba barcha blok savollarini, ya‘ni tarixiy jarayonlar, voqea-hodisalar mazmuni, mohiyati, sabablari, natijalarini izchil o‘rganishi, tarixiy atamalar va shaxslarning nomini to‘g‘ri aniqlashi, ijodiy yondashish va javobda mantiqiy yaxlitlikka erishish baholash uchun asos bo‘lib hizmat qiladi.

YDA yozma ish sinovlarini o‘tkazish uchun 1 soat 30 daqiqa vaqt beriladi.

Mutaxassislik fanlaridan Davlat Attestatsiyasi bo‘yicha umumiy o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 60 dan 100 ballgacha baholanadi.

Bitta variantda 5 tadan savol bo‘lib, har bir to‘g‘ri javob uchun maksimal 20 ball qo‘yiladi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to‘g‘ri va to‘liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to‘g‘ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **17,1 - 20 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga to‘g‘ri javob yozilsa, savolning mazmuni to‘liq yoritilgan bo‘lsa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **14,1 - 17 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga og‘zaki javob noto‘g‘ri yoki yuzaki yozilgan bo‘lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to‘liq yoritilmagan bo‘lsa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **11 -14,1 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga javob noto‘g‘ri yoki yuzaki javob berilsa, qo‘yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 0 - 10,9 ball oralig‘ida baholanadi. (17,1-20 ball - a‘lo, 14-17 ball - yaxshi, 11-14,1 ball - qoniqarli, 0-10,9 ball - qoniqarsiz).

5 baholik	100 ballik		Baholash mezonlari
5	90-100	a‘lo	“Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi, fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega” deb topilganda
4	70-89,9	yaxshi	“Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega” deb topilganda
3	60-69,9	qoniqarli	“Talaba olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega” deb topilganda
2	0-59,9	qoniqarsiz	“Talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi, fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega emas” deb topilganda

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo‘yilgan bahodan norozi bo‘lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e‘lon qilingan kundan e‘tiboran 24 soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o‘rtasida baholash ballari bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.